

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

Рўйхатга олинди
№ 1008-НД
2016 йил

Ўзбекистон Республикаси Олий ва
Ўрта махсус таълим вазирлигининг

2016 йил "6" сентябр даги

137 сондаги буйруғи билан
тасдиқланган.

“Молия”

Йўналиши бўйича олий таълим муассасалари педагог кадрларини
кайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури

Тошкент – 2016

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА УРГА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ПЕДАГОГ ВА РАХБАР КАДРЛАРИНИ ҚАЙТА
ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШНИ ТАШКИЛ
ЭТИШ БОШ ИЛМИЙ - МЕТОДИК МАРКАЗИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИҚТИСОДИЁТ УНИВЕРСИТЕТИ ХУЗУРИДАГИ
ПЕДАГОГ КАДРЛАРНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ
МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ТАРМОҚ МАРКАЗИ

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури Олий ва ўрта
махус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-усуlubий бирлашмалар
фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгашининг

2016 йил 26.06.2016 даги А - сонли бейномаси билан
маъқулланган.

Тузатишлар:

“Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари”
модули: с.ф.д., проф. И.Эргашев, ю.ф.н., доц.
В.Топилдиев.

“Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат”
модули: п.ф.д., профессор Н.А.Муслимов, п.ф.н.
М.Т.Мирсолиева, п.ф.н. доц. М.Усманбаева, А.Исмаилов.

“Таълим жараёнида ахборот-коммуникация
технологияларини қўллаш” модули: ф-м.ф.н. доцент
Х.Холматов, ф-м.ф.н. доцент Д.Иргашева, катта ўқитувчи
В.Хамидов.

“Амалий хорижий тил” модули: Ўзбекистондаги
Британия Кенгашининг еттичи мутахассислари, катта
ўқитувчи У.Гисова.

“Тизимли таълим ва қарор қабул қилиш
технологиялари” модули: с.ф.д., профессор С. Жўраев,
п.ф.н. Х.М.Алимов.

Махус фаиллар бўлими Хорижий эксперт Ёқоми
Кендари (Япония)
Илчи гуруҳ: п.ф.н. доцент К. Шарифходжаева, к.ўқ.
Б.Хамроев

Тақризчилар:

Хорижий эксперт: М. Ахунлов - Халқаро Вебминистер
университети доценти, PhD
Н. Х. Хайдаров - ТМЙ илмий ишлар бўлими
профессори, п.ф.д., профессор

Ўқув дастури Ташкил этишда университет университет Кенгашининг қарори билан
таълими асоси қилинган (2016 йил _____ даги _____ -сонли бейномаси)

Кириш

Дастур Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил
12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта
тайёрлаш ва малакасини ошириш тизimini янада такомиллаштириш чора-
тадбирлари тўғрисида” ги ПФ-4732-сон Фармонидаги устувор йўналишлар
мазмунидан келиб чиққан ҳолда тузилган бўлиб, у замонавий талаблар асосида
қайта тайёрлаш ва малака ошириш жараёнларининг мазмунини
такомиллаштириш ҳамда олий таълим муассасалари педагог кадрларининг
касбий компетентлигини мунтазам ошириб боришни мақсад қилади.

Дастур мазмунини олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари ва
қонунчилик нормалари, илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат,
таълим жараёнларида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш, амалий
хорижий тил, тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш асослари, махус фанлар
негизида илмий ва амалий тадқиқотлар, технология тараққиёт ва ўқув
жараёнини ташкил этишнинг замонавий услублари бўйича сўнгги ютуқлар,
педагогнинг касбий компетентлиги ва креативлиги, глобал Интернет тармоғи,
мультимедиа тизимлари ва масофадан ўқитиш усулларини ўзлаштириш бўйича
билим, кўникма ва малакаларини шакллантиришни назарда тутлади.

Дастур доирасида берилган мавзулар таълим соҳаси бўйича педагог
кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмунини, сифати ва уларнинг
тайёрлигига қўйилган умумий малака талаблари ва ўқув режалари асосида
шакллантирилган бўлиб, бу орқали олий таълим муассасалари педагог
кадрларининг соҳага оид замонавий таълим ва инновация технологиялари, илгор
хорижий тажрибалардан самарали фойдаланиш, ахборот-коммуникация
технологияларини ўқув жараёнига кенг татбиқ этиш, чет тилларини интенсиф
ўзлаштириш даражасини ошириш хисобига уларнинг касб маҳоратини, илмий
фаолиятини мунтазам юксалтириш, олий таълим муассасаларида ўқув-тарбия
жараёнларини ташкил этиш ва бошқаришни тизимли тахлил қилиш, шунингдек,
педагогик вазиятларда оптимал қарорлар қабул қилиш билан боғлиқ
компетенцияларга эга бўлишлари таъминланади.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишининг ўзига хос хусусиятлари
ҳамда долзарб масалаларидан келиб чиққан ҳолда дастурда тингловчиларнинг
махус фанлар доирасидаги билим, кўникма, малака ҳамда компетенцияларига
қўйилган талаблар такомиллаштирилиши мумкин.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури қуйидаги
модуллар мазмунини ўз ичига қамраб олади:

**I. Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари Олий таълимнинг
норматив-ҳуқуқий асослари**

1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривож
ва таълим-тарбия масалалари.

1.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишнинг қонунчилик нормалари.

II. Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

2.1. Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетентлик.

2.2. Иқтисодий фанларни ўқитишда замонавий таълим технологиялари.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш

3.1. Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини лойihalаш.

3.2. Иқтисодиёт соҳасида замонавий ахборот-коммуникация технологиялари.

IV. Амалий хорижий тил

4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишнинг интенсификация усуллари.

V. Тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш асослари

5.1. Олий таълим жараёнини бошқаришда тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш технологиялари.

5.2. Иқтисодиёт соҳасида тизимли тахлил асослари

VI. Махсус фанлар

6.1. Давлат молияси.

6.2. Корпоратив молия.

6.3. Молия бозорлари.

VII. Педагогик амалиёт

VIII. Мотивация ағъестасии

Курснинг мақсади ва вазифалари

Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг мақсади педагог кадрларнинг ўқув-тарбиявий жараёнларини юқсак илмий-методик даражада таъминлашлари учун зарур бўлган касбий билим, кўникма ва малакаларини мунтазам янгилаш, малака талаблари, ўқув режа ва дастурлари асосида уларнинг касбий компетенцияни ва педагогик маҳоратини доимий ривожланишини таъминлашдан иборат.

Курснинг вазифаларига қуйидагилар кирлади:

- "Молия" йўналишида педагог кадрларнинг касбий билим, кўникма, малакаларини узлуксиз янгилаш ва ривожлантириш;
- замонавий талабларга мос ҳолда олий таълимнинг сифатини таъминлаш учун зарур бўлган педагогларнинг касбий компетентлик даражасини ошириш;
- педагог кадрлар томонидан замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва хорижий тилларни самарали ўзлаштирилишини таъминлаш;
- махсус фанлар соҳасидаги ўқитишнинг инновацион технологиялари ва илгор хорижий тажрибаларни ўзлаштириш;
- "Молия" йўналишида ўқув жараёнини фан ва илмий чиқариш билан самарали интеграциясини таъминлашга қаратилган фаоллигини таъминлаш.

Курс якунида тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблари

"Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари", "Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат", "Таълим жараёнида ахборот-

коммуникация технологияларини қўллаш", "Амалий хорижий тил", "Тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш асослари" модуллари бўйича тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблар тегишли таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмуни, сифати ва уларнинг тайёргарлиги ҳамда компетентлигига қўйиладиган умумий малака талаблари билан белгиланади.

Махсус фанлар бўйича тингловчилар қуйидаги янги билим, кўникма, малака ҳамда компетенцияларга эга бўлишлари талаб этилади:

Тингловчи:

- давлат молияси ва уни бошқаришга оид халқаро тажриба амалиёти, замонавий йўналишлари ҳамда янгиликларини;
- корпоратив молиянинг илмий-назарий асослари ва ташкилий-иқтисодий асосларини;
- молия бозорларини, институтларини, молия инструментларини, молиявий хизматлар ҳамда инвестицияларни кенг ёндашувида талқин қилишни;
- молиявий ресурсларни самарали жойлаштириш учун лозим бўлган инструментларни ва тахлилни;
- молиянинг инновацион таракқиёти илмий-амалий асосларини билишни керак.

Тингловчи:

- молиявий жараёнларга математик аппаратни қўллаш;
- хорижий мамлакатлар тажрибаларига асосланган ҳолда акциядорлик жамиятлари молиясини бошқаришнинг замонавий моделларидан миллий компаниялар фаолиятида фойдаланиш;
- миллий иқтисодиётнинг амал қилиши ва инновацион таракқиёти қонуниятларини билишга таяниб, молиявий жараёнларни тахлил қилиш ва ҳулоса чиқариш;
- молиявий кўрсаткичлар асосида корпоратив ҳамда давлат молиясидаги ўзгаришларни тахлил қилиш орқали такомиллаштириш бўйича мустақил қарорлар қабул қилиш каби кўникмаларига эга бўлиши лозим.

Тингловчи:

- молиявий жараёнларни амалий эконометрик тахлил қилиш;
- молия йўналишида инновацион ривожланиш жараёнларини тадқиқ қилишда эконометрик моделлар тизимидан фойдаланиш;
- корпоратив ҳамда давлат молияси иқтисодий кўрсаткичларини прогноزلашда махсус компьютер дастурларидан фойдаланишга оид малакаларига эга бўлиши зарур.

Тингловчи:

- жаҳондаги молиявий ҳамда иқтимоий-иқтисодий жараёнларни чуқур тахлил этиш ва олинган ҳулосаларини кенг жамоатчиликга тушунтириб бера олиш ҳамда Молия йўналишида тайёрланётган мутахассисларни ўқитиш жараёнига назария ва амалиётнинг узвий боғлиқлигини таъминлаш;

- молиявий кўрсаткичларни тизимли равишда таҳлил қилиш ва уларни кенг жамоатчиликка тушунтира олиши;
- эконометрик таҳлиллар асосида тармоқлар ва корхоналарнинг ривожланиш дастурларини ишлаб чиқиш;
- молиявий бозорлар ва инструментларнинг сифат таърифларини баҳолаш;
- молиявий сектор муассасалари фаолиятини таҳлил қилиш ва уларни ривожлантириш бўйича қарорлар қабул қилиш, молия тизимини инновацион ва стратегик ривожлантириш сценарийларини ишлаб чиқиш **компетенциясига** эга бўлиши зарур.

Қурв хажми

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курси 288 соатни ташкил этади. Ҳуқуқ юқламоси ҳафтаига 36 соат этиб белгиланган. Қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналиши бўйича таълим дастурларини тўлиқ ўзлаштирган ва Аттестациядан муваффақиятли ўтган курс тингловчиларига Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги ПФ-4732-сон Фармони 3-иловоси билан тасдиқланган давлат намунасидаги малака аттестати берилади.

«Молия» йўналиши бўйича қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув модуллари ва уларнинг мазмуни

1. Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари

1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривожини ва таълим-тарбия масалалари.

Инсон онг ва тафаккурининг янгиланиши жамият ривожланишининг муҳим омилли сифатида. Глобаллашув ва ижтимоий-маънавий ҳаётдаги ўзгаришлар тенденцияси ва истиқболлари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Озод ва обод Ватан эркин ва фаровон ҳаёт пировард мақсадимиз”, “Юксак маънавият – енгилмас куч, “Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида”, “Мамлакатни модернизация қилиш ва иқтисодиётимизни барқарор ривожлантириш йўлида”, “Ватанимизнинг боқичма-боқич ва барқарор ривожланишини таъминлаш – бизнинг олий мақсадимиз”, “Демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш- мамлакатимиз тараққиётининг асосий мезонидир”, “Она юртимиз бахти иқболи ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир” ва бошқа асарларида жамият ривожини ва таълим-тарбия масалаларининг ёритилиши.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг устувор йўналишларига бағишланган маърузаларида таълим ва кадрлар тайёрлаш тизимини модернизациялаш билан боғлиқ вазифаларнинг белгиланиши.

1.2. Таълим-тарбия жараёنларини ташкил этишнинг қонунчилик нормалари.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тушунчаси ва турлари. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва амалга қилиш тартиби. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. “Таълим тўғрисида”ги Қонун. Кадрлар тайёрлаш миллий дастури. Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг бошқичлари ва асосий йўналишлари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 20 майдаги “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-1533-сон Қарори, 2012 йил 24 июлдаги “Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-4456-сон Фармони, 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-4732-сон Фармони ва бошқалар.

Ўзбекистон Республикаси Вазирилар Маҳкамасининг 1998 йил 5 январдаги “Ўзлуқсиз таълим тизими учун давлат таълим стандартларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш тўғрисида”ги 5-сон Қарори, 1998 йил 5 январдаги “Ўзлуқсиз таълим тизимини дарсликлар ва ўқув адабиётлари билан таъминлашни такомиллаштириш тўғрисида”ги 4-сон Қарори, 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон Қарори, 2006 йил 10 февралдаги “Олий таълим муассасасига педагогларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш хусусидаги 20-сон Қарори, 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли Қарори, 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар қилиш тўғрисида”ги 3-сон Қарори, 2015 йил 20 августдаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириши ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 242-сон қарори ва бошқалар.

Давлат таълим стандартлари, ўқув режалари ва фан дастурлари тушунчаси ва уларга қўйиладиган талаблар. “Олий таълим муассасаларида талабалар билиминини назорат қилиш ва баҳолашнинг рейтинг тизими тўғрисида”ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари талабаларининг малакавий амалиёти тўғрисида”ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари битирувчиларининг якуний давлат аттестацияси тўғрисида”ги Низом. Олий таълим муассасаларида мустақил таълимни ташкил этиш тартиби тўғрисида”ги Низом. “Магистратура тўғрисида”ги Низом. “Очик лекцияларни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисида”ги Низом ва бошқа меъёрий ҳужжатлар. Меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар бўйича хорижий тажриба.

II. Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

2.1. Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетентлик.

Олий таълим тизимини модернизациялашнинг устувор йўналишлари. Инновацион таълим технологияларининг моҳияти, турлари ва назарий асослари, инновацион жараёнларнинг кечиб босқичлари. Педагогик технологиянинг таснифи, қонуниятлари, тамойиллари ва мезонлари. Таълим-тарбия жараёнини технологиялаштириш асослари.

Олий таълим муассасаларида ўқув жараёнини ташкил этишнинг инновацион шакл, метод ва воситалари.

Шахсга йўналтирилган таълим технологияларининг мазмуни, йўналишлари. Таълим олувчиларнинг билиш фаоллигини ошириш ва мустақил таълимни ташкил этиш асосидаги инновацион таълим технологиялари: амалий ўйинлар, муаммоли ўқитиш, интерфаол таълим, модулли-кредит тизими, blended learning (аралаш ўқитиш), case study (кейс-стади), масофали ўқитиш, маҳорат дарслари, вебинар технологиялари, ассименг методларидан ўқув-тарбия жараёнида фойдаланиш. Ўқув лойиҳаларини ишлаб чиқиш, портфолиоларни шакллантириш ва амалиётга татбиқ этиш.

Педагог касбий компетентлигининг тузилиши ва мазмуни. Педагогнинг психологик, методик, информацион, креатив, инновацион компетентлиги мазмун-моҳияти. Педагогик маҳорат асослари ва тарқибий қисмлари. Ўқитувчининг коммуникатив компетентлиги, педагогик жараёнда мулоқот услубларини тўғри ташлаш ва улардан самарали фойдаланиш. Педагогик деонтология. Нутк техникаси ва маданияти. Аудиторияда шахсларо муносабатларни самарали ташкил этиш ва гуруҳни оптимал бошқариш. Педагогик низоларни самарали ҳал этиш йўллари. Замонавий педагог имиджи ҳамда ўқитувчининг ўз-ўзини касбий ва шахсий такомиллаштириб бориши.

Креативлик - педагогик ижодкорликнинг асоси сифатида. Олий таълим педагог кадрларининг креатив потенциали тушунчаси ва моҳияти. Педагогларда креатив компетентликни шакллантиришнинг зарурий шарт-шароитлари, моделлари. Касбий фаолиятда позитив-фаол мотивация ва педагог кадрларнинг креатив потенциалини баҳолаш мезонлари. Таълимни ахборотлаштириш шартлари педагог кадрлар креатив имкониятларини баҳолаш мезони.

2.2. Икτισодий фанларни ўқитишда замонавий таълим технологиялари.

Икτισодиёт соҳасида кадрлар тайёрлаш тизими самардорлигини оширишга нисбатан технология ёндашувнинг зарурилги. Замонавий педагогик технологиялардан фойдаланган ҳолда таълим жараёнини ташкил этиш. Икτισодий фанларни ўқитишда маълумотларни тарқиблаштириш, ўрганилаётган тушунчалар ўртасидаги алоқа ва алоқадорликни ўрнатилишнинг метод ва воситаларидан фойдаланиш. Икτισодий фанларни ўқитишда маълумотларни таҳлил қилиш, солиштириш ва таққослашнинг метод ва воситаларидан фойдаланиш. Икτισодий фанларни ўқитишда муаммони аниқлаш ва таҳлил қилиш. Икτισодий фанларни ўқитишда муаммо вазифаларини режалаштириш.

Икτισодиёт соҳасида кадрлар тайёрлаш тизимида хорижий мамлакатлар илгор тажрибалари. Замонавий ёндашувлар. Европа ягона таълим муҳити (Болонья жараёни). Модулли таълим моҳияти. Модулли таълим тамойиллари. Модул блоклари.

Модулли-кредит тизими моҳияти. ECTS кредитлари. ECTSнинг асосий тамойиллари. ECTSнинг хусусиятлари. Кредитларни тақсимлаш ва ECTS ўқув режаларига ўтиш методикаси.

Ривожланган Европа давлатлари (Германия, Англия), Осиё мамлакатлари (Япония, Жанубий Корея) ва Америка Қўшма Штатлари каби давлатларнинг ўқув, ўқув-услубий, илмий-тадқиқот жараёнларини ташкил этиш ва амалда қўллаш бўйича тажрибаларини таълим тизимига татбиқ этилиши.

Кейс-стади технологияси моҳияти, унинг яратилиш тарихи. Кейс-стади технологиясини умимий тавсифи ва уни таълим жараёнига татбиқ этишнинг дидактик аҳамияти. Кейс-стади технологиясини таълим жараёнига самарали татбиқ этиш шартлари. Кейс-стади технологиясининг тарқибий тузилмаси ҳамда ўзига хос дидактик хусусиятлари. Кейслар типологияси. Кейсларни яратиш методикаси.

Ўқув жараёнининг норматив-ҳуқуқий асослари (таълим стандартлари, ўқув режа, фан дастури ва локал ҳужжатлар) бўйича хорижий тажрибалар ва уларнинг қиёсий таҳлили.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш

3.1. Электрон педагогика ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини лойиҳалаш.

Педагогик жараёнда ахборот-коммуникация ва интерактив технологияларидан фойдаланиш. Таълимий Интернет ресурслари ва улардан ўқув жараёнида фойдаланиш. Интернет тармоғининг асосий хизматлари. Ziyonet.uz ва бошқа таълим порталлари ресурслари билан ишлаш. Интернет тармоғида педагогларнинг, талабаларнинг электрон мулоқот муҳитида жамoa бўлиб ишлаш шакллари. Блог, форум ва тематик чатларни ташкил этиш усуллари. Педагогларнинг тармоқдаги ҳамкорлиги.

Педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини ташкил этиш. Электрон портфолио тушунчаси, тарқибий, мазмуни ва имкониятлари. Ахборот технологиялари воситасида педагогнинг электрон портфолиосини шакллантириш. Электрон ахборот-таълим муҳитида педагогик жараёни лойиҳалаштириш. Moodle дастури асосида ўқув ресурсларини яратиш.

Педагогик фаолиятда амалий дастурий воситалардан фойдаланиш, амалий дастурий воситалар ёрдамида электрон дарсликлар, тренажерлар, виртуал лаборатория машғулларини яратиш усуллари. Офис дастурларида электрон ўқув-методик материалларини яратиш усуллари (Microsoft Word, Excel, Power Point ва б.). Web 2.0/3.0 технологиялари ва уларнинг ёрдамида электрон дидактик материалларни яратиш ва ўқув-тарбия жараёнида қўллаш.

Педагогик фаолиятда амалий дастурий воситалар химоясини таъминлаш. Аутентификациялаш ёрдамида химоялаш. Химоялаш воситалари.

3.2. Иктисодиёт соҳасида замонавий ахборот-коммуникация технологиялари.

Замонавий ахборот-коммуникация технологияларнинг янги авлодлари ва улардан иктисодиёт соҳасида фойдаланиш. Ахборот тизимлари тушунчаси ва таснифланиши. Миллий иктисодиётнинг тармоқлари ва соҳаларида қўлланиладиган замонавий ахборот технологиялари. Иктисодиётнинг турли соҳаларида ахборот технологияларини амал қилиш принциплари. Клиент-сервер технологияси, махсус мутахассисларнинг автоматлаштирилган иш жойининг амал қилиш технологияси. Ахборот тизимини амал қилиши учун фойдаланиладиган техник ва амалий дастурлар пакети.

Электрон тижорат ва уни Ўзбекистонда ривожлантириш концепцияси. Электрон хукумат ва ундан фойдаланиш йўналишлари. Интерактив хизматлар ва уларнинг турлари.

Банкларда замонавий ахборот тизимлари. Бухгалтерия ҳисобидаги замонавий ахборот тизимлари. Маркетингда замонавий ахборот тизимлар. Статистик ахборот тизимларининг мақсади ва функциялари. Солиқ тизимида замонавий ахборот тизимлар. Миллий иктисодиёт объектларида замонавий ахборот тизимларининг амал қилиш самарадорлиги.

IV. Амалий хорижий тил

4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишнинг интенсив усуллари.

Хорижий тилни ўқитиш ва ўрганишдаги ислохотлар. Тил бўйича Европа стандарти ва унинг талқини. Тил алоқа (коммуникация) воситаси сифатида ва тилга оид билим ва кўникмаларни шакллантириш усуллари. Тилни ўрганишда муваффақиятга эришиш шарт-шароитлари: касбий интерактив мулоқот муҳити, мулоқот клубларини ташкил этиш, ўзининг тил кўникмалари даражасини баҳолаш ва бошқ. Хорижий тилни ўрганишда грамматиканинг ахамияти (грамматика ва лексика-B1-B2 оралигида). Тил ўрганишда ўқитувчи ва ўрганувчиларни роли. Тил ўрганиш учун зарур ўқув-аудио, методик ва онлайн ресурслар. Тили ўрганилаётган мамлакат маданиятини билишнинг ахамияти. Маданиятлараро мулоқот компетенцияси (Ўзбек ва хорижий тилда сўзлашувчи халқлар маданияти, урф-одатлари, анъаналари ҳақида чет тилида гапира олиш).

Мулоқот мавзулари: кундалик ҳаётга оид (шахсий маълумот, оила ҳақида маълумот, бўш вақтни ўтказиш ва ҳоказо) ижтимоий ҳаётга доир, таълимга ва касбга йўналтирилган мавзулар.

Мутахассисликка оид матнларни ўқиш, уларни тушуна олиш, оғзаки баён эта олиш, ўз фани бўйича ўқув жараёнини ташкил этишда соҳага оид хорижий тилдаги атамалардан фойдаланиш.

V. Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари

5.1. Олий таълим жараёнини бошқаришда тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш технологиялари.

Тизимли таҳлил тушунчаси. Тизим ва тизимлар назарияси. Тизимли методология ва тизимли ёндашув. Тизимлар классификацияси. Тизим

структураси. Тизимли таҳлилнинг мақсади ва вазифалари. Тизимли таҳлилдан педагогик фаолиятда фойдаланиш техникаси. Педагогик тизим ва унинг тузулиши. Педагогик вазиятларнинг тизимли таҳлилин амалга ошириш. Тизимли таҳлилни амалга оширишнинг асосий босқичлари. Тизимли таҳлилни амалга ошириш моделлари. Тизимли таҳлилни амалга ошириш методлари. Тизимли таҳлил натижаларини манба шаклига келтириш технологияси.

Қарор тушунчаси ва унинг асосий вазифалари. Қарор турлари ва уни қабул қилиш усуллари. Қарорларни тайёрлашга қўйиладиган талаблар. Қарор вариантларини тайёрлаш технологияси. Қарор қабул қилиш жараёни ва педагог шахси. Қарорларни қабул қилиш жараёнига таъсир кўрсатувчи асосий омиллар.

Педагогик жараёни бошқаришда қарорлар (тезкор, тактик ва б.). Қарор натижаларини баҳолашнинг экспертли ва прогностик методлари. Қарорлар самарадорлигини баҳолаш мезонлари. Қабул қилинган қарорлар ижросини таъминлаш механизми.

5.2. Иктисодиёт соҳасида тизимли таҳлил асослари.

Иктисодиётнинг яхлит тизим сифатидаги хусусияти ва уни тизимли таҳлил қилиш методологияси. Тизимли таҳлил асосида олинган натижа ва хулосаларни илмий асослаб, оптимал қарор қабул қилиш. Иктисодиёт соҳаларига мос объектларда тизимли таҳлил олиб бориш. Иктисодиёт соҳасида тизимли таҳлил натижасидаги қарор қабул қилишда моделлаштириш усулларидан фойдаланиш. Тизимли таҳлил объектларини бўлақларга ажратиш, уларни ечишда самарали усуллارни қўллаш. Тизимли таҳлил натижасида олинган натижаларни оптималлаштириш. Иктисодиётга оид мураккаб тизимларни моделлаштириш ва лойихалаштириш. Тизимли тузилмага эга бўлган иктисодий тизимларни бошқариш. Ўз касбий фаолиятини тизимли бошқариш. Иктисодий тизим элементлари ҳисобланувчи бўлақларни интеграция қилиш ва ҳар қандай яхлитни дифференциация қилиш. Иктисодий тизим тараққиётини, унинг ривожланиш тенденцияларини прогноз қилиш.

VI. Махсус фанлар

6.1. Давлат молияси.

Давлат молиясининг моҳияти, асосий тушунчалар ва бошқариш механизми. Давлат бюджет, бюджет тизими, бюджет жараёни. Давлат бюджетининг тўўдирилиши ва унинг бажарилиши билан боғлиқ масалалар. Давлат бюджетдан ташқари фондлари. Давлатнинг иктисодиётни бошқаришда харидор роли. Реал ресурслардан фойдаланиш давлатнинг бош масаласи сифатида. Хукуматнинг микроиктисодий функциялари. Ресурсларни жойлаштириш ва даромадни тақсимлашда давлатнинг таъсири. Ижобий таҳлил инструментлари. Эмпирик тадқиқотлар давлат сиёсати ўзгаришларининг субъектлар хатти-ҳаракатларига таъсирини ўлчаш инструменти сифатида. Норматив таҳлил инструментлари. Иктисодиётнинг тўлақонли таъминланганлигининг биринчи ва иккинчи фундаментал назариялари. Ташқи омиллар моҳияти ва турлари. Ижтимоий химоя турлари. Ижтимоий химоя давлат

дастурлари. Иқтисодий самарадорлик таҳлили. Солиқлар ва улар турлари. Солиққа тортиш ва даромад тақсими. Солиққа тортишда самарадорлик масалалари.

6.2. Корпоратив молия.

Қарорлар қабул қилишда миқдорий усуллардан фойдаланиш. Рискларни баҳолаш. Инвестиция даромадини баҳолаш амалиёти. Капитал таркиби ва капитал киймати ҳисоблашнинг амалий жиҳатлари. Дивиденд сиёсати. Акциядорларга тўловлар таҳлили. Баҳолаш амалиёти. Қарзни молиялаштириш ва бошқариш. Молиявий таҳлил ва режалаштириш. Корпоратив бошқарув масалалари. Корхона таркибий тузилмаси. Бирлаштирилган ва қўшиб олишлар. Эконометрик моделлаштириш асослари. Ковариация коэффициентлари ва уни ҳисоблаш усули. Регрессия коэффициентларини “Энг кичик квадратлар усули” (ЭКК) ёрдамида ҳисоблаш. Вақтли қатор тузилиши: циклик компонента, мавсумий компонента ва колдик компонента. Иқтисодий кўрсаткичларни прогнозлашда эконометрик моделлардан фойдаланиш.

6.1. Молия бозорлари.

Молия бозорлари инфратузилмаси. Пул бозори. Облигация бозори. Валюта бозори. Валюта курси режими. Кредит бозори, валюта бозори ҳамда халқаро капитал оқимининг ўзаро боғлиқлиги. Қимматли қозғалар бозори. IPO (бирламчи оммавий жойлаштириш). Хедж-фондлари ва уларнинг фаолияти. Давлатнинг молия бозорларини тартибга солишдаги роли. Давлат қарзлари ва молиясини бошқаришда молия бозорларининг роли. Блек-Шулдц модели. Марказий банк ва монетар сиёсатни амалга ошириш.

VII. Педагогик амалиёт

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларида педагогик амалиёт очик маърузалар ва амалий машғулотлар ўтказиш, ўтилган дарсларнинг муҳокама қилиниши ва танқидий таҳлил этилишига асосланган ҳолда амалга оширилади.

Педагогик амалиёт қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишлари ва мутахассисликларининг ўзига хослигидан келиб чиққан ҳолда олий таълим муассасаларининг тегишли профиль кафедраларида ташкил этилади.

Амалий машғулотларни ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотларда тингловчилар ўқув модуллари доирасидаги ижодий топшириқлар, кейслар, ўқув лойиҳалари, технологик жараёнлар билан боғлиқ вазиятчи масалалар асосида амалий ишларни бажардилар.

Амалий машғулотлар замонавий таълим услублари ва инновацион технологияларга асосланган ҳолда ўтказилади. Бундан ташқари, мустақил ҳолда ўқув ва илмий адабиётлардан, электрон ресурслардан, тарқатма материаллардан фойдаланиш тавсия этилади.

Мустақил таълим соатларни ташкил этишнинг шакли ва мазмуни

Мустақил таълим тегишли ўқув модули бўйича ишлаб чиқилган топшириқлар асосида ташкил этилади ва унинг нагжасида тингловчилар битирув ишини тайёрлайди.

Битирув иши талаблари доирасида ҳар бир тингловчи ўзи дарс бераётган фаһа бўйича электрон ўқув модулларининг тақдимотини тайёрлайди.

Электрон ўқув модулларининг тақдимоти куйидаги таркибий қисмлардан иборат бўлади:

кейслар банки;

мавзулар бўйича тақдимотлар;

бошқа материаллар (фанни ўзлаштиришга ёрдам берувчи кўшимча материаллар: электрон таълим ресурслари, маъруза матни, глоссарий, тест, кроссворд ва бошқ.)

Электрон ўқув модулларини тайёрлашда куйидагиларга алоҳида эътибор берилади:

- тавсия қилинган адабиётларни ўрганиш ва таҳлил этиш;

- соҳа тараққиётининг устивор йўналишлари ва вазифаларини ёритиш;

- мутахассислик фанларидаги инновациялардан ҳамда илғор хорижий тажрибалардан фойдаланиш.

Шунингдек, мустақил таълим жараёнида тингловчи касбий фаолияти нагжжаларини ва талабалар учун яратилган ўқув-методик ресурсларини “Электрон погрфолио” тизимиға киритиб бориши лозим.

Дастурнинг ахборот-методик таъминоти

Модулларни ўқитиш жараёнида ишлаб чиқилган ўқув-методик материаллар, тегишли соҳа бўйича илмий журналлар, Интернет ресурслари, мультимедиа махсулотлари ва бошқа электрон ва қозғ вариантдаги манбаалардан фойдаланилади.

Адабиётлар:

I. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарлари

1. И.А.Каримов. Озод ва обод Ватан эркин ва фаровон ҳаёт пировард мақсадиғиз, 8-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2000.

2. И.А.Каримов. Ватан равнақи учун ҳар биримиз маъсулғиз, 9-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2001.

3. И.А.Каримов. Юксак маънавийат-енгилмас куч. Т.: “Маънавийат”. –Т.: 2008. –176 б.

4. И.А.Каримов. Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида. – Т.: “Ўзбекистон”. 2011. –440 б.

5. И.А.Каримов. Она юрғимиз бахту иқболи ва буюк келажағи йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир. “Ўзбекистон”, 2015. – 302 б.

6. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг Мамлакатимизни 2015-йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва

2016-йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маърузаси // Халқ сўзи газетаси, 2016 йил, 16 январь.

II. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон, 2014.
2. Ўзбекистон Республикасининг Президентининг “Таълим - тарбия ва кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан ислох қилиш, баркамол авлодни вояга етказиш тўғрисида”ги 1997 йил 6 октябрдаги №1869-сонли Фармони.
3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Ўзлуксиз таълим тизими учун давлат таълим стандартларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш тўғрисида”ги 1998 йил 5 январдаги 5-сонли Қарори.
4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Ўзлуксиз таълим тизимини дарсликлар ва ўқув адабиётлари билан таъминлашни такомиллаштириш тўғрисида”ги 1998 йил 5 январдаги 4-сонли Қарори.
5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 2001 йил 16 августдаги 343-сонли Қарори.
6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий ўқув юртлири талабаларига стипендиялар тулаш тартиби ва миқдорлари тўғрисида”ги 2001 йил 17 августдаги 344-сонли Қарори.
7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 1 мартдаги “Нодавлат таълим муассасалари фаолиятини лицензиялаш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 100-сонли Қарори.
8. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълим муассасасига педагогларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 2006 йил 10 февралдаги 20-сонли Қарори.
9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16-февралдаги “Педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва уларни малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги 25-сонли Қарори.
10. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълим муассасалари талабалари ўқишини кўчириш, қайта тиклаш ва ўқишдан четлаштириш тартиби тўғрисида”ги Низом тасдиқлаш хусусидаги 2010 йил 18 июндаги 118-сонли Қарори.
11. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Таълим муассасаларининг битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 2010 йил 28 июлдаги 4232-сонли Фармони.
12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2011 йил 20 майдаги 1533-сонли Қарори.
13. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги 2012 йил 24 июлдаги 4456-сонли Фармони.

14. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли Қарори.

15. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Ўрindoшлик асосида ҳамда бир неча касбда ва лавозимда ишлаш тартиби тўғрисида”ги Низомни 2012 йил 18 октябрдаги 297-сонли Қарори.

16. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий ўқув юртидан кейинги таълим ҳамда олий малакали илмий ва илмий педагогик кадрларни тайёрлаш аттестациядан ўтказиш тизимини такомиллаштириш чора тадбирлари тўғрисида”ги 2012 йил 28 декабрдаги 365-сонли Қарори.

17. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 29 декабрдаги “Республика олий таълим муассасалари рейтингини баҳолаш тизимини жорий этиш тўғрисида”ги 371-сон Қарори.

18. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сонли Қарори.

19. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 2 мартдаги “Магистратура тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 36-сонли Қарори.

20. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 4732-сон Фармони.

21. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 20 августдаги “Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини оширишни ташкил этиш чора тадбирлари тўғрисида”ги 242-сонли Қарори.

III. Махсус адабиётлар

1. Азизходжаева Н.Н. Педагогик технологиялар ва педагогик маҳорат. – Т.: Молия, 2003. – 192 б.
2. Арипов М. Интернет ва электрон почта асослари. – Т.; 2000. – 218 б.
3. Исмаилов А.А., Жалалов Ж.Ж., Саттаров Т.Қ., Ибрагимходжаев И.И. Инглиз тили амалий курсидан ўқув-услубий мажмуа. Basic User/ Breakthrough Level A1/- Т.: 2011. – 182 б.
4. Ишмухамедов Р., Абдуқодиров А., Пардаев А. Таълимда инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий тавсиялар). – Т.: “Истеъдод” жамғармаси, 2008. – 180 б.
5. Ишмухамедов Р., Абдуқодиров А., Пардаев А. Тарбияда инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий тавсиялар). – Т.: “Истеъдод” жамғармаси, 2009. – 160 б.
6. Саттаров Э., Алимов Х. Бошқарув мулоқоти. – Т.: “Академия”, 2003. 70 б.
7. Махмудов И.И. Бошқарув психологияси. – Т.: 2006. – 230 б.

8. Махмудов И.И. Бошқарув профессионализми: психологик таҳлил. Т.: "Академия", 2011. – 154 б.
9. Абдуллаев О.М., Ходиев Б.Ю., Ишназаров А.И. Эконометрика. Учебник.- Т.: Fan va technologya. 2007. – 612 с.
10. Tay Vaughan. Multimedia: Making it Work.- USA: McGraw-Hill/Osborne Media, 2016.
11. Paul J. Ossenbruggen. Fundamental Principles of Systems Analysis and Decision Making.1 edition.- USA: Wiley, 1994.
12. Andrew P. Sage, William B. Rouse. Economic Systems Analysis and Assessment: Intensive Systems, Organizations, and Enterprises.- USA: Wiley, 2011.
13. Jonathan Berk, Peter DeMarzo. Corporate Finance: The Core.- USA: Pearson, 2014.
14. Harvey Rosen, Ted Gayer. Public Finance. UK: Pearson, 2013.
15. Frederick Mishkin. Financial Markets and Institutions. USA: Global Edition, 8 edition Pearson Education, 2015.

IV. Электрон таълим ресурслари

1. www.gov.uz – Ўзбекистон Республикаси Давлат ҳокимияти портали.
2. www.edu.uz.- Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги:
3. www.press-service.uz – Ўзбекистон Республикаси Президентининг Маtbуот хизмати расмий сайти.
4. www.mf.uz – Ўзбекистон Республикаси Моия вазирлиги расмий сайти.
5. www.uzta.uz – Ўзбекистон миллий ахборот агентлиги расмий сайти.
6. www.cer.uz – Иқтисодий тадқиқотлар Марказининг расмий сайти.
7. www.uzreport.com – бизнес ахборотлари портали.
8. www.InternetNews.com – янгиликлар сервери.

“ИЛМЛАБ-ЧИКИШЛАН”:

Олий таълим тизимининг педагог ва раҳбар кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг маънавиятини оширишнинг илмий-таълимий маркази
 Ўзбекистон Республикаси Президентининг Маtbуот хизмати
 Директор _____ И.У. Бегимкулов

“ ” 201__ й.

М.Ў.

“КЕЛИШИЛГАН”:

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
 Олий таълим муассасалари Бош бошқармаси

Бошқарма бошлиғи _____ И.У. Маъсумов

“ ” 201__ й.

Тошкент давлат иқтисодий университети

Ректор _____ И.У. Маъсумов

201__ й.

Тошкент давлат иқтисодий университети
 Ректор _____ И.У. Маъсумов
 ва уларнинг маънавиятини ошириш тармоқ маркази

Директор _____ Г.Н. Ахунова

“ ” 201__ й.

М.Ў.

